

pravo/profesor-benua-plessi-benoit-plessix-intelektualna-kharakterystyka-providnoho-frantsuzko-ho-vchenoho-publichnoho-prava-z-frahmentamy-naukovo-i-spadshchyny-uporiadnyk-valentyn-halunko-kyiv-akademiia-apn/10246/

9. УДК основних інститутів адміністративного права України. Академія адміністративно-правових наук. 06.06.2025. URL: <https://www.ssaals.com.ua/pravo/udk-osnovnykh-instytutiv-administratyvnoho-prava-ukrainy/10107/>

10. Шарль-Жан Боннен. (1812). Принципи публічного адміністрування. Упорядники В. Галунько, Р. Шишка. Париж: Renaudière, 2025. URL: https://books.google.be/books?id=B1EAAAACAAJ&printsec=frontcover&hl=uk&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=true

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-532-0-8>

ПРОБЛЕМИ НАБОРУ СТУДЕНТІВ У РЕЛАКОВАНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Головач Андрій Володимирович

*доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України,
академік Національної академії наук вищої освіти,
директор інституту права,
Донецький університет економіки та права
м. Київ, Україна*

Релаковані або «легкі» університети часто характеризуються низькими вступними вимогами та помірною конкуренцією. На перший погляд, це створює відчуття доступності освіти для всіх, хто хоче навчатися. Проте, за такими умовами приховується низка структурних та соціальних проблем, які впливають на якість освіти, репутацію ВНЗ та перспективи студентів.

Незважаючи на те, що Конституцією України передбачено рівні права для здобуття освіти [1], головна проблема релакованих ВНЗ – це низька якість набору студентів, що проявляється в таких аспектах:

1. Слабка підготовка абітурієнтів. Зокрема це проявляється у тому, що вступники часто мають недостатні базові знання. Крім того, у студентів часто бракує мотивації до навчання, що проявляється у тому, що багато студентів обирають ВНЗ лише за легкістю вступу, а не за якістю освіти.

2. Вплив на навчальний процес. Тут доцільно сказати про те, що викладачам складно підтримувати високий академічний рівень. Також у навчальному процесі підвищується навантаження на адаптаційні курси та додаткові заняття.

3. Репутаційні ризики для ВНЗ. Основною проблемою при розгляді зазначеного аспекту є те, що суспільство та роботодавці часто сприймають випускників як недостатньо підготовлених, що призводить до того, що втрачається конкурентна позиція на ринку освіти.

4. Соціально-психологічні проблеми студентів. Розкриваючи дану проблему слід зазначити, що багато абітурієнтів швидко втрачають мотивацію та шанс на успішну академічну кар'єру. Перш за все необхідно наголосити на високому рівні відрахувань або переведень у інші університети.

Якщо говорити про причини набору студентів то вони наступні:

1. Демографічний фактор: зменшення кількості випускників шкіл змушує ВНЗ знижувати вимоги, щоб зберегти контингент.

2. Економічні мотиви: фінансова залежність від плати за навчання стимулює прийом студентів незалежно від їхньої підготовки.

3. Низька освітня культура серед абітурієнтів: деякі молоді люди не розуміють важливості академічної успішності.

4. Маркетинг та репутація: ВНЗ рекламують себе як «легкі», залучаючи студентів обсягом та доступністю, а не якістю.

Основними наслідками при «переїзді» університетів до інших регіонів можна сміливо визначити:

1. Зниження якості освіти. У кожному з них у зв'язку з втратою матеріальної бази та наукового потенціалу (втрати професорсько-викладацького складу) погіршуються показники успішності та випускних іспитів. Крім того, майже у 100% менша кількість студентів продовжує навчання у магістратурі або аспірантурі.

2. Втрата репутації навчального закладу. Тут слід зазначити, що ВНЗ стає «останнім варіантом» для абітурієнтів, які не пройшли у більш престижні заклади. Також керівництву цих навчальних закладів складніше залучати талановитих викладачів та міжнародних партнерів.

3. Соціальні та економічні наслідки для навчального закладу. Так, випускники релокованих навчальних закладів на початковому етапі не завжди відповідають потребам ринку праці. Зростає соціальне нерівність у доступі до якісної освіти.

Якщо говорити про можливі шляхи вирішення питання низького набору абітурієнтів, то слід зазначити, що керівникам релокованих навчальних закладів перш за все потрібно звернути увагу на підвищення вимог до вступу, зокрема шляхом використання тестів,

мотиваційних листів та співбесід. Ефективним було б також запровадження додаткових курсів для слабших абітурієнтів, покращення навчальної програми шляхом зосередження на практичних навичках та розвитку критичного мислення, а також використання сучасних методів навчання та дистанційних технологій.

Особливу увагу необхідно було б звернути на питання мотивації студентів, а це перш за все стипендії та гранти за успіхи у навчанні, розвиток академічних клубів та позакласних проєктів для залучення активних студентів.

Результативною була б і робота з репутацією ВНЗ шляхом публікації результатів досліджень та успішних кейсів випускників, а також співпраця з підприємствами та державними органами для підвищення працевлаштовуваності студентів.

Отже, основна проблема релакованих ВНЗ – низька якість набору студентів, що впливає на навчальний процес, репутацію та майбутнє випускників. Її основними причинами є демографія, економічні інтереси, маркетинг та підготовка абітурієнтів.

Подолати проблему можна через підвищення вимог до вступу, модернізацію навчальних програм, мотивацію студентів та роботу над репутацією закладу.

Література:

1. Конституція України. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата зверненн 01.09.2025).